

АПОСТИЛЬ

Команда юридичної клініки кафедри права, політології
та міжнародних відносин Університету імені Альфреда
Нобеля

Що таке «Апостиль»?

- * **Апостиль** – це спеціальний штамп, який проставляється на офіційних документах, що надходять від держав-учасниць Конвенції 1961 року, яка скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів. Для України положення цієї Конвенції почали діяти з 22.12.2003 р.
- * Апостиль виник як альтернативна і універсальна процедура підтвердження чинності іноземних документів.
- * Апостилування – це один із правових режимів визнання юридичної чинності українських документів, які мають використовуватися за кордоном. На відміну від консульської легалізації, на апостилування витрачається менше часу, а документи з апостилом можуть використовуватися не в одній, а в різних країнах.
- * Апостиль є спрощеною та більш універсальною процедурою порівняно із легалізацією. Приєднавшись до Конвенції, Україна тим самим звільнила себе від необхідності консульської легалізації документів для **держав-учасниць Конвенції**. Єдиною формальною вимогою для пред'явлення офіційних документів в цих країнах є засвідчення їх апостилом компетентного органу договірної держави.
- * Якщо Ви вирушаєте до іншої країни на навчання, роботу або на постійне місце проживання, то Вам можуть знадобитися документи про освіту, яку Ви отримали в Україні. Для того, аби за кордоном Ваші документи були чинними, вони мають пройти консульську легалізацію або процедуру проставлення апостиля, якщо між нашими країнами немає угоди про відміну або спрощення процедури їх легалізації.
- * Якщо країни немає в списку країн-учасниць Гаазької конвенції, то проводиться процедура консульської легалізації.

В Україні повноваження на проставлення апостиля надані Міністерству освіти і науки (далі – МОН) України, Міністерству юстиції України та Міністерству закордонних справ (далі – МЗС) України.

- * **МОН** уповноважене ставити апостиль на офіційних документах, що стосуються сфери освіти і науки, тобто офіційні документи про освіту, що видані навчальними закладами, державними органами, підприємствами, установами і організаціями. Оф. документами про освіту вважаються документи про освіту державного зразка, що діяв на дату їхньої видачі, а також адміністративні документи (архівні довідки, навчальні плани; довідки, що видаються навчальними закладами, державними органами, підприємствами, установами і організаціями та стосуються сфери освіти і науки). Такими документами, зокрема, є атестати, дипломи і додатки до них, довідки і навчальні плани, сертифікати і посвідчення про підвищення кваліфікації.
- * **Міністерство юстиції України** проставляє апостиль на документах, що видаються органами юстиції та судами, а також на документах, що оформляються нотаріусами України.
- * **МЗС** – на всіх інших видах документів.

АПОСТИЛЬ ДЛЯ ВНЗ

- * Вищий навчальний заклад, з урахуванням строків перебування іноземців в Україні на законних підставах, подає документи про освіту своїх випускників-іноземців для проставлення апостиля до МОН України, для легалізації - до МЗС України.
- * Легалізація документів про освіту та проставлення на них апостиля здійснюється представником навчального закладу у рік видачі документів про освіту у такій послідовності: спочатку проставлення апостиля, потім – легалізація.

ПЕРЕВІРКА АПОСТИЛЯ

- * Для запобігання використанню фальшованих апостилей запроваджено електронний сервіс перевірки. За допомогою сервісу можна перевірити апостилі, що були проставлені Міністерством з 18.01.2013 р. Для перевірки апостилів, виданих раніше, просимо звертатися до національного інформаційного центру академічної мобільності.
- * Іноземним організаціям рекомендовано перевіряти факт проставлення апостиля. Під час проставлення апостиля підтверджується і факт видачі освітнього документа, тому рекомендується ширше використовувати можливості апостиля Міністерства освіти і науки України для підтвердження освітніх документів, які походять з України.

ПРИЙОМ ТА ВИДАЧА ДОКУМЕНТІВ ДЛЯ ПРОСТАВЛЕННЯ АПОСТИЛЯ

- * Прийом документів здійснюється в понеділок, вівторок, середу та четвер з 9-30 до 13-00 за адресою: м. Київ, вул. В'ячеслава Чорновола, буд. 25.
- * Довідки надаються кожен день, окрім суботи, неділі та святкових днів, з 15.00 до 16.00 за тел. +380 (44) 484-64-45, +380 (44) 484-64-95.
- * Роботи з підготовки документів для прийняття Міністерством рішення щодо проставлення апостиля на документах про освіту доручені ДП «Інформаційно-іміджевий центр», яке виконує функції Національного інформаційного центру академічної мобільності, згідно з Постановою КМУ від 31.08.2011 р. № 924.

- * Подати документи може як їхній власник, так й інша особа, без нотаріально засвідченого доручення. У разі подачі документів представником обов'язково необхідна заповнена власником власноруч заява-згода на обробку його персональних даних.
- * Особі, яка подає документи, потрібно мати при собі паспорт та копію ідентифікаційного коду для оплати квитанцій.
- * Документи, подані для проставлення апостиля, розглядаються міністерством в терміновому або регулярному порядку.
- * У разі необхідності отримати додаткову інформацію для заповнення штампа, до навчального закладу або іншої установи направляється офіційний запит про підтвердження факту видачі документа та надання додаткової інформації, необхідної для проставлення апостиля.

У проставленні апостиля на документі відмовляється, якщо:

- * Документ призначається для використання в країні, яка не є учасницею Конвенції;
- * Не підтверджено справжність підпису на документі якої перевіряється при проставленні апостиля;
- * Документ не відповідає зразку або формі, встановленому на дату його видачі, або не відповідає вимогам щодо складу та порядку розміщення обов'язкових реквізитів, який повинен містити такий документ;
- * Текст документа неможливо прочитати внаслідок пошкодження;
- * Документ написаний чи підписаний олівцем або отриманий через засоби факсимільного зв'язку;
- * У документі є виправлення або дописки;
- * До повноважень компетентного органу не входить проставлення апостиля на цьому документі.

ГОТОВНІСТЬ ДОКУМЕНТІВ

Коли документи готові до видачі заявник отримує відповідне SMS-повідомлення. Готовність документів також можна перевірити за телефонами: +380 (44) 484 64 45, +380 (44) 484 64 95 або на сайті.

Для видачі документів потрібно прийти в приймальні години за адресою: Київ, вул. В'ячеслава Чорновола, буд. 25, ДП "Інформаційно-іміджевий центр". При собі необхідно мати паспорт і розписку із реєстраційним номером і відміткою про сплату, яку Ви отримали під час подачі документів.

ВИДАЧА ДОКУМЕНТІВ

Документи може отримати:

- * Заявник (за наявності паспорта), або особа, яка подавала документи;
- * Інша особа, яку заявник зазначив під час подачі документів у заяві, також за наявності паспорта;
- * Будь-яка особа з нотаріально завіреним дорученням від заявника.

ПЕРЕЛІК КРАЇН, ЩО ВИЗНАЮТЬ АПОСТИЛЬ:

Австралія , Австрія , Азербайджан, Албанія, Андорра Антигуа та Барбуда, Аргентина, Багами, Барбадос, Бахрейн, Беліз, Бельгія, Білорусь, Болгарія, Болівія (, Боснія та Герцеговина, Ботсвана, Бразилія, Бруней, Бурунді, Вануату, Венесуела, Вірменія, Гватемала, Гондурас, Гренада, Греція, Грузія, Данія, Домініканська Республіка, Еквадор, Сальвадор, Естонія, Ізраїль, Індія, Ірландія, Ісландія, Іспанія, Італія, Кабо-Верде, Казахстан, Киргизька Республіка, КНР (поширюється лише на Гонконг і Макао), Кіпр, Колумбія, Косово, Коста-Ріка, Латвія, Лесото, Литва, Ліберія, Ліхтенштейн, Люксембург, Маврикій, Північна Македонія, Малаві, Мальта, Марокко, Маршаллові острови, Мексика, Монако, Монголія, Намібія, Нідерланди, Нікарагуа, Німеччина, Ніуе, Нова Зеландія, Норвегія, Оман, Острови Кука, Панама, Південно-Африканська Республіка, Парагвай, Перу, Польща, Португалія, Республіка Корея, Молдова, Росія, Румунія, Самоа, Сан-Марино, Сан-Томе і Принсіпі, Свазіленд, Сейшельські острови, Сент-Вінсент і Гренадіни, Сент-Кітс і Невіс, Сент-Люсія, Сербія, Словаччина, Словенія, Великобританія, США, Суринам, Таджикистан, Тонга, Тринідад і Тобаго, Туніс, Туреччина, Угорщина, Узбекистан, Україна, Уругвай, Фіджі, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чехія, Чилі, Чорногорія, Швейцарія, Швеція, Японія.

Загальні запитання про апостиль.

1. Чи можливо проставити апостиль МОН на копії документа про освіту, засвідчену в нотаріуса?
Ні, не можливо. Апостиль проставляється тільки на оригіналах документів про освіту та вчені звання. Нагадаємо, що дублікат документа про освіту прирівнюється до оригіналу.

2. Чи ставить апостиль МОН України на свідоцтві про народження, свідоцтві про шлюб, свідоцтві про зміну прізвища, на довідці «Про відсутність судимості»?
Ні. МОН України ставить апостиль на офіційних документах, що стосуються лише сфери освіти і науки. Для проставлення апостиля на документах, що видаються органами юстиції та судами, а також на документах, що оформляються нотаріусами України, необхідно звернутись до [Міністерства юстиції України](#). На всіх інших видах документів апостиль проставляє МЗС України.

3. Що означає "апостиль із запитом/без запиту"?

Під запитом мається на увазі отримання додаткової інформації від установи, що видала конкретний документ. Така інформація вимагається при проставленні апостилю на документи певного типу, а її отримання збільшує термін проставлення апостилю. Необхідність запиту визначається лише спеціалістами під час безпосереднього ознайомлення з документами.

4. Чи обов'язково у разі проставлення апостиля на атестаті/дипломі/свідоцтві, подавати і додаток до нього?

Документ і додаток до нього – це окремі документи. Ви можете подати на проставлення апостиля або атестат/диплом/свідоцтво окремо, або з додатком. Апостилювати додаток без отримання апостиля на основний документ неможливо. Чи потрібно апостилювати і додаток до документа, залежатиме від конкретної країни, а також мети, з якою ви плануєте свій візит. Про це також краще дізнатися заздалегідь у посольстві цієї країни або звернутися до навчального закладу, де ви плануєте продовжити навчання.

5. У мене вже проставлений апостиль на дипломі/атестаті/свідоцтві тощо. Тепер мені необхідно поставити апостиль на додаток до нього. Чи це можливо?
Так, додаток до документа – це окремий документ, і ви можете його подати окремо. Але для його подачі на апостилювання візьміть із собою також і основний документ. У деяких випадках це може пришвидшити термін процедури.

6. Якою мовою заповнюється штамп "апостиль"?

Штамп «апостиль» заповнюється українською мовою.

7. Який термін дії апостиля?

Апостиль не має терміну дії.

8. Чи потрібно робити переклад документа про освіту перед подачею для проставлення апостиля?

Ні, не потрібно. Ви подаєте документи українською мовою. МОН України заповнює штамп апостиля також українською мовою. Потім документи з апостилем Ви можете перекласти, засвідчити переклад у нотаріуса. На переклад документа з нотаріальним засвідченням штамп апостиля проставляє [Міністерство юстиції України](#).

9. У заяві потрібно вказати країну, для якої ставиться апостиль. Чи вказується країна в штампі "апостиль"?

Ні, не вказується. Інформація у заяві необхідна для наших спеціалістів, щоб зорієнтувати вас, чи потрібно ставити апостиль для країни, до якої ви від'їжджаєте.

10. Країна, куди я їду, є в переліку країн-учасниць Гаазької конвенції, але з нею підписана двостороння угода про відміну процедури легалізації документів, і апостиль для неї не проставляється. Проте навчальний заклад (або інша установа) вимагає засвідчити апостилем українські документи про освіту. Що робити?

В такому випадку, МОН не відмовить вам у проставленні апостиля, але остаточне рішення залишається за Вами. З країнами колишніми республіками СРСР та деякими іншими Україна підписала угоди, які містять статті про відміну або спрощення процедури легалізації документів. Але навчальні заклади або інші установи іноді вимагають у громадян України подавати документи з апостилем, зокрема документи про освіту. Рекомендуємо уточнити, чи потрібно підтверджувати апостилем власне документ про освіту. Можливо, вимагається засвідчений апостилем переклад документа. Тоді необхідно зробити переклад і засвідчити його у нотаріуса. На такий документ апостиль проставляє [Міністерство юстиції України](#). В іншому разі, якщо все ж таки від Вас вимагають апостиль на документі про освіту або вчений ступінь, МЗС України рекомендує звернутися до українського посольства або консульства в країні перебування з проханням надати лист-роз'яснення для навчального закладу чи іншої установи цієї країни.

11. Чи існують пільги для проставлення штампу «апостиль»?

Так, існують. Є низка пільгових категорій: інваліди 1-ої, 2-ої груп, інваліди Великої Вітчизняної війни, громадяни, які належать до першої категорії потерпілих унаслідок Чорнобильської катастрофи та діти-сироти до 18 років. У разі проставлення апостиля на документах, що стосуються безпосередньо цих громадян, вони не сплачують держмити. Подати документи може їх власник або інша особа, яка представляє його інтереси (заявник). При собі необхідно мати оригінал посвідчення власника документа, що надає право на пільги, його копію, а також паспорт заявника.

12. Яка процедура централізованої подачі документів іноземних випускників вищого навчального закладу?

Представники вищого навчального закладу мають підготувати лист від ВНЗ і мати при собі паспорт. Для медичних навчальних закладів на листі від вищого навчального закладу потрібно додатково отримати візу директора центру міжнародних програм МОЗ України Фісуна Юрія Івановича (за адресою: вул. Дорогожицька, 9, Національна медична академія післядипломної освіти ім. Шупика). Для інших навчальних закладів необхідно отримати візу директора Управління міжнародного співробітництва та європейської інтеграції МОНу (м. Київ, пр-т. Перемоги, 10). Іноземні студенти можуть також подати документи особисто за наявності листа від ВНЗ, паспорта, оригіналів документів для апостилювання та 2-х ксерокопій цих документів.

13. Які документи про освіту потрібно подавати, якщо я їду на навчання (роботу, пмп) до певної країни?

МОН України проставляє апостиль на будь-які документи, отримані в Україні, що стосуються сфери освіти і науки. Перелік документів, які Вам потрібно засвідчити апостилом, може бути різним. Він залежатиме від конкретної країни, установи, що вас запрошує, а також мети вашого візиту. Перелік документів саме у вашому випадку може вказати або посольство країни візиту, або навчальний заклад, де ви плануєте навчатися, або інша установа, що запрошує вас.

14. Де засвідчити документи про освіту, отримані в інших країнах?

Якщо документи про освіту, отримані в іншій країні, потрібні для використання в Україні, вам необхідно подати документи на процедуру визнання іноземних документів про освіту. Прийом документів для цієї процедури здійснює [відділ визнання](#) ДП "Інформаційно-іміджевий центр". Докладнішу інформацію ви можете отримати за телефонами +38044-486-20-43, 486-25-43 або на відповідному [сайті](#) Центру.

Запитання про подачу в офісі

1. Хто може подати документи?

Документи для проставлення апостиля може подати будь-яка повнолітня особа з паспортом, не обов'язково власник документів.

2. Як подати документи на апостиль?

Передусім потрібно визначитися з документами, які Вам потрібно апостилювати в Міністерстві освіти і науки України. Докладніше про процедуру подачі в офісі - [Подача з візитом](#).

3. Чи необхідно засвідчувати копії документів, які подаються разом з оригіналом, у нотаріуса абощо?

Засвідчувати ксерокопії документа не потрібно жодним чином. Вони потрібні спеціалістам для подальшої роботи з документами.

4. Хто може отримати документи?

- * Заявник за наявності паспорта (особа, яка подавала документи);
- * Інша особа, яку заявник зазначив під час подачі документів у заяві, також за наявності паспорта;
- * Будь-яка особа із нотаріально завіреним дорученням від заявника.

5. Чи потрібно мати при собі паспорт Заявника (особи, яка подавала документ), якщо я довірена особа?

Якщо вас вказали у заяві як довірену особу, що може отримати документи, вам необхідно мати з собою власний паспорт, розписку з позначкою «сплачено» та оригінал квитанції про сплату держмита. Якщо ви не є заявником, і не вказані у заяві як довірена особа, потрібно надати нотаріально засвідчене доручення від заявника, власний паспорт, розписку з позначкою «сплачено» та оригінал квитанції про сплату держмита.

Запитання про подачу без візиту в офіс

1. Як подати документи дистанційно, без візиту в офіс?

Дистанційна подача здійснюється виключно через Персональний кабінет на нашому сайті. Докладніше про дистанційну подачу ви можете дізнатися в розділах [Апостиль без візиту](#) та [Дистанційна подача](#).

2. Як оплатити апостиль без візиту?

У разі дистанційної подачі оплата послуг здійснюється до відправки вами документів. Квитанцію генерує оператор після ознайомлення зі скан-копіями документів та узгодження переліку послуг по заявці. Оплата можлива як онлайн у Персональному кабінеті за допомогою платіжної системи Portmone, так і в будь-якому банку за допомогою сформованої оператором квитанції.

3. Як передати документи? Чи співпрацюєте ви з певними кур'єрськими службами?

Документи ви передаєте після проходження усіх етапів обробки заявки у Персональному кабінеті будь-якою кур'єрською службою, якій ви довіряєте. Ми не співпрацюємо з жодною з них, тому вибір залежить виключно від вас.

Необхідні посилання:

- * <https://mon.gov.ua/ua/tag/apostil>
- * <https://apostille.in.ua/ua/pro-apostil-ua>

Дякуємо за увагу!